

Feest! 2^e graad SO

Iedere cultuur viert feest op zijn eigen manier. De expo Feest! dompelt de leerlingen onder in de wisselende tradities van vieringen bij overgangen in het leven. Of het nu gaat over een doop, huwelijk, het einde van de studies, een overlijden, volwassen worden... we komen samen en vieren feest.

Leeftijd: 3^e & 4^e jaar secundair

Thema: Feest!

Beste leerkracht,

Je reserveerde de interactieve rondleiding 'Feest!'.

Laat de leerlingen door een gids meeslepen en duik in overgangsrituelen, feesten en stoeten van eigen bodem of van ergens ver weg. De expo stimuleert de jongeren om kritisch te kijken naar de verschillende feesten en waarom deze gevierd worden.

De gids neemt de leerlingen mee langs verschillende overgangsrituelen, feesten en stoeten. Zo komen ze langs de reuzenstoet, de Antwerp Pride, de hindoegemeenschap die elk jaar Ganesha te water laat en de Mexicanen die de doden feestelijk herdenken tijdens Dia de Los Muertos. Het zijn allemaal feesten die hen kritisch laat kijken naar de reden waarom we iets vieren.

In dit document vind je:

- De eindtermen die gekoppeld zijn aan voorbereiding, rondleiding en verwerking,
- De voorbereiding,
- Het verloop van je bezoek,
- De verwerking.

Veel plezier!

1. EINDTERMEN

Binnen het secundair onderwijs spitst het MAS zich vooral toe op de vakoverschrijdende eindtermen. Ongetwijfeld zijn er ook eindtermen binnen de vakgebonden eindtermen die op de rondleiding van toepassing zijn.

1.1. HOOFDDOELSTELLING

Over heel de wereld vieren mensen feest, om verschillende redenen. Dit wordt getoond in de expo Feest!. De rode draad van de rondleiding volgt de opstelling in het museum en per thema of cluster onderzoeken we wie er feest, waar, wanneer, waarom en wat er precies wordt gevierd.

De werkvormen in deze les zijn vooral gericht op participatie van de leerlingen. Het is de bedoeling dat er vanuit de eigen leefwereld wordt gekeken naar de verschillende feesten die men viert. De precieze rol van de leerkracht hangt uiteraard af van de groep. De leerkracht moet – vanuit een open houding – proberen om de groeps gesprekken zo vlot mogelijk te laten verlopen.

1.2. GEMEENSCHAPPELIJKE STAM

De leerlingen

1. brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;
2. kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren;
5. houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;
6. kunnen schoonheid ervaren;
7. kunnen schoonheid creëren;
8. benutten leerkansen in diverse situaties;
10. engageren zich spontaan;
11. kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria;
13. kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;
16. houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17. toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;
18. gedragen zich respectvol;
19. dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;
26. gaan om met verscheidenheid;

1.3 CONTEXT 2: MENTALE GEZONDHEID

De leerlingen

7. gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;
8. herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.

1.4 CONTEXT 3: SOCIORELATIONELE ONTWIKKELING

De leerlingen

2. erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties;
6. doorprikken vooroordelen, stereotypering, on gepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;
10. beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen;
11. gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.

1.5 CONTEXT 5: POLITIEK-JURIDISCHE ONTWIKKELING

De leerlingen

4. zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen.
7. illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van een democratisch bestel.
9. toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen.
13. geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.

1.6 CONTEXT 7: SOCIO-CULTURELE ONTWIKKELING

De leerlingen:

1. beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen;
2. gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen;
3. illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit;
4. trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie;
5. geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten;
6. gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;
7. illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

1. VOORBEREIDING IN DE KLAS

GESPREK OVER HET MAS

Het MAS, Museum Aan de Stroom, is een museum in Antwerpen. Het MAS opende in 2011. Een museum is een plaats of een gebouw. Musea verzamelen, bewaren, tonen en bestuderen voorwerpen. De verzameling van het MAS is ouder dan het gebouw en is een unieke en diverse mix van collecties uit voormalige Antwerpse musea: het Etnografisch Museum, het Nationaal Scheepvaartmuseum, het Volkskundemuseum en een deel van Museum Vleeshuis. In het MAS worden vele verhalen verteld over Antwerpen en de wereld, over kunst, cultuur en geschiedenis.

Wat is erfgoed?

Het MAS verzamelt, bewaart, toont en bestudeert erfgoed. Erfgoed is alles wat we overerven van vorige generaties én wat we de moeite waard vinden om te bewaren voor toekomstige generaties. Er zijn drie soorten erfgoed: dingen, plaatsen en verhalen van mensen.

- Dingen: tekeningen, schilderijen, beelden, foto's, boeken, munten, tafels, muziekinstrumenten,...Deze dingen kun je in je handen nemen, verplaatsen of verroeren. Daarom spreken we ook wel van roerend erfgoed.
- Plaatsen: kastelen, tuinen, parken, kerken, windmolens, wolkenkrabbers, monumenten, de haven,... Deze zaken kan je aanraken maar niet zomaar eventjes verplaatsen. Waardevolle plaatsen zijn onroerend erfgoed.
- Verhalen van mensen: sprookjes, recepten, feesten, ambachten, technieken, liederen, stoeten, dans,... Deze zaken kunnen we doen of vertellen, maar niet vastnemen. Ze zijn ontastbaar of immaterieel. Vandaar: immaterieel erfgoed.

Tips voor de leerkracht:

- laat de leerlingen de opsomming aanvullen met eigen voorbeelden
- wie heeft een verzameling?
- welk verhaal wil je later aan je kinderen vertellen?
- welke herinnering wil je voor altijd bewaren?

Materiaal

Foto MAS (bijlage 1)

KRINGGESPREK THEMA FEEST

Het MAS telt meerdere verdiepingen. Op elke verdieping staat één thema centraal. Op de vierde verdieping worden verhalen verteld over feesten in Antwerpen én wereldwijd. Feesten zijn immaterieel erfgoed, maar toch zijn er vele voorwerpen, foto's en filmpjes te zien, naast getuigenissen van mensen.

Het verhaal over Chrysostomos of honderd dagen, één van de tien feesten die aan bod komen, wordt verteld via amateurfilmpjes van leerlingen.

Op vele secundaire scholen in het land vieren de laatstejaars de laatste honderd dagen van het schooljaar. Dit aftelfeest, dat soms Chrysostomos wordt genoemd, is een soort afscheidsritueel.

Vragen aan de leerlingen:

- kennen jullie dit feest?
- indien het wordt gevierd: beschrijf het verloop van dit feest.
- wat zouden jullie doen?

Chrysostomos verwijst naar Johannes Chrysostomos, bisschop van Constantinopel, die in de 4de eeuw predikte tegen het zedeloos gedrag van mensen. Hij kon erg goed spreken voor een publiek. In de 19de eeuw worden de wedstrijden taalvaardigheid op secundaire scholen naar hem vernoemd, en later ook het feest van de laatstejaars, honderd dagen voordat ze afstuderen. De dagelijkse routine op school wordt doorbroken en een scharniermoment, het nakend afscheid van het secundair onderwijs, wordt in de kijker gezet.

De andere feesten ontdekken we in het museum!

Materiaal

Papier en pen

Tijd

45 minuten

2. TIJDSINDELING VAN DE RONDLEIDING

Wat?	Tijd?
Inleiding	15 minuten
Groepsopdrachten	30 minuten
Terugkoppeling	30 minuten
Afsluiting	15 minuten
Totaal	90 minuten

Tip: Om alles vlot te laten verlopen is het aangeraden om met je groep een kwartier voor de rondleiding naar het MAS te komen. Zo kunnen de kinderen rustig hun jassen en boekentassen opbergen (hiervoor hebben we speciale 'boxen' voorzien) en naar het toilet gaan.

Voorzie de leerlingen eventueel van een naamsticker, zo kan de gids persoonlijker en vlotter met de kinderen werken

3. VERWERKING IN DE KLAS

In het MAS maakten de leerlingen kennis met diverse feesten. Feesten die in Antwerpen worden gevierd, maar ook elders ter wereld. Laat de leerlingen een feest dichterbij huis onder de loep nemen.

Individueel, in duo's of in groepjes kiezen de leerlingen één feest uit hun familie, vriendenkring, jeugdbeweging, sportclub, vereniging, gemeente of gemeenschap. Onderzoek voor dit feest volgende zaken:

- wie viert feest?
- waar wordt het feest gevierd?
- wanneer wordt het gevierd?
- waarom wordt er gevierd?
- wat precies wordt gevierd?
- is het feest een traditie?
- welke rituelen horen bij dit feest?

De leerlingen presenteren de resultaten van hun onderzoek aan de anderen.

Bijlage 1

